

ናይ ሸወደን
ቤት ትምህርት
ንኣደስቲ መጻሕፍት

ንህጻናት 7-15 ዝሰድመኦም መባእታ ቤት-ትምህርትን ናይ ዕረፍቲ ግዜ ገዛን

እዚ ናይ ሸወደን ቤት-ምህርቲ ኸዩ

ካብቲ ውላድካ 1 ዓመት ዝመልኦሉ እዋን ጀሚሩ ናብቲ ቅድመ ትምህርቲ ኪኸይድ ይኽእል። ኣብኡ ጸወታ ኣገዳሲ እዩ። እቲ ህጻን 6 ዓመት ምስ መልኦ ናብ ናይ ህጻናት ክላስ ኪኣቱ ይኽእል። ቅድመ ትምህርትን ናይ ህጻናት ክላስን ወለንታዊ እዩ።

ደቂ ኣስታት 7 ዓመት ምስ ኮኑ ኩሎም ህጻናት ናብ መባኣታ ቤት-ምህርቲ ይኸዱ። ናይ ትምህርቲ ግዴታ ካብ 1-9 ዓመተ - ትምህርቲ ዓመት ማለት 9 ዓመት የጠቓልል።

ብድሕርዚ መብዛሕትኦም መንኰሳዎት ንሰለስተ ዓመት ናብ 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ይኸዱ። ሓደስቲ መጻእቲ ኮይኖም ቀዋሚ ናይ መንበሪ ፍቓድ ዘለዎም፣ ዕስራ ዓመት ምስ መልኡ ቅድሚ ናይ ቀውዒ ሰመስተር 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ኪጅምሩ ይኽእሉ። ሓተትቲ ዕቑባ ኸኣ ቅድሚ 18 ዓመት ምምላኦም። ግን ብቑዕ ናይ ትምህርቲ ምስክር ወረቐት ድማ የድሊ። 2ይ ደረጃ ቤት-ምህርቲ ንዩኒቨርሲቲን ንኮለጅን የዳሉ፣ ወይ ከኣ ብቐጥታ ስራሕ ንምጅማር ይጠቅም።

ኩኩም ህጻናት ናብ መባእታ ቤት-ትምህርቲ ይኻዱ

ኣብ ሃገር ሸወደን መባእታ ቤት-ትምህርቲ ግዴታዊ እዩ። ኩኩም ህጻናት ንትሸዓተ ዓመታት ኣብኡ ይምሃሩ። መብዛሕትኦም ነቲ ቐዳማይ ትምህርታዊ ዓመት ደቂ 7 ዓመት ምስ ኮኑ ኣብ ግዜ ቀውዒ ይጅምሩዎ። ነፍስወከፍ ትምህርታዊ ዓመት ክልተ ሰመስተር ኣለዎ፣ ናይ ቀውዕን ናይ ጽድያን ሰመስተር። ውላድካ ናይ ምምዕባል ጸገም እንተለዎ ናብቲ ንናይ ነፍስወከፍ ተመሃራይ ትጽቢታት ዘማልእ ፍሉይ መባእታ ቤት-ትምህርቲ እዩ ዚኸይድ። ብዛዕባዚ ኣብቲ ናትካ ብሮፕር ብዝያዳ ኣንብብ።

ብዘይካቲ ልሙድ መባእታዊ ቤት-ትምህርቲ፣ ናብቶም ኣእምሮኣዊ ስንክልና ዘለዎም ተመሃሮ ዝዓለመ ፍሉይ ኣማራጺ ቤት-ትምህርቲ ኣሎ፣ ንኣብነት ንጽሙማን ወይ ነቶም እኩብ ስንክልናዊ ጸገማት ዘለዎም። እቲ ትምህርቲ ነቲ ድሌታት ተመሃራይ ተባሂሉ እተቐየሰ እዩ። ንዓሰርተ ዓመታት ድማ ይኸይድ።

መባእታ ቤት-ትምህርቲ ኣይክፈሎን። ስለዚ ንሰኻ ንትምህርቲ ወይ መጻሕፍቲ ወይ ንናይ ቤት-ትምህርቲ ናውቲ ኣይትኸፍልን። መግቢውን ናጻ እዩ። ተመሃሮ ናይ ሕክምናን ናይ ትምህርትን ሞያን ናይቲ ቤት-ትምህርቲ ቤት-ንባብን ኣገልግሎት ኺረኽቡ መሰል ኣለዎም።

ሐፊሻዊ ናይ ፍክጠት ሹቶ

ኣብ መንጎ ግላውን ኮምፎናውን ቤት-ትምህርቲ ክትመርጽ ትኽእል። ኣየናይ ቤት-ትምህርቲ ምረጽ ብዘየገድስ እቲ ናይ ፍልጠት ጠለባት ኩሉ ሓደ እዩ። ኩሉ ትምህርቲ ብናይቲ ቤት-ትምህርቲ ሕግን ካሪኩለምን እዩ ዚምራሕ።

ውላድካ ብዘይካ ፍልጠት ምኽዕባት ምስ ካልኦት ክመይ ገይሩ ከም ዚሕወስን ዚረዳዳእውን ይምሃር እዩ። ኩሉ ተመሃራይ ነቲ ኣክባቢኡ ከኽብር ይግባእ። ኩሉ ሰብ ድማ ጾታን ሃይማኖትን ስንክልና ወይ ጾታዊ ዝንባላ

ብዘየገድስ ሕደ መሰል ኣለዎ። ደሞክራሲን ሰብኣዊ መሰላትን ኣብ ቤት-ትምህርቲ ኮነ ኣብ ኩሉ ማሕበረሰብ ይሰርሕ እዩ።

ውላድካ ሽወደን ዘይኮነ ካልእ ናይ ኣደ ቋንቋ ድዩ ዚዛረብ? ነዚ ቋንቋዚኽ ኣብ ገዛኹም ትዛረቡሉ ዲኹም? ስለዚ እቲ ውላድካ ብናይ ኣደኡ ቋንቋ ትምህርቲ ኪወስድ መሰል ኣለዎ። እዚ ከም ናይቲ ህጻን ምርጫ ኹይኦ ካብቲ ምዳብ ናይ ቤት-ትምህርቲ ሰዓታት ወጻኢ እዩ ዚካየድ።

ነጥቢ ካብ ትምህርታዊ ባመት 6

እቲ ቤት-ትምህርቲ ካብ 6ይ ክፍለ እዩ ነጥቢ ምሃብ ዚጅምር። ስለዚ ውላድካ ኣብ ነፍስወከፍ ስመስተር ነጥቢ ይወሃቦ፤ ኣብ 9ይ ክፍለ ድማ ደምዳሚ ነጥቢ ይወሃቦ። እቲ ነጥቢ ናይ ውላድካ ፍልጠት ክሳዕ ክንደይ ምስቲ ናይ ቤት-ትምህርቲ ጠለባት ይኸይድ ከም ዘሎ ይሕብር። እቲ ተመሃራይ ናብቲ ሸቶ ንምብጻሕ ጸገም ምስ ዚህሉዎ ፍሉይ ሓገዝ ይወሃቦ።

በዚ ነጥብታትዚ ገይሩ ከኣዩ ውላድካ ናብ 2ይ ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ዝሳገር። ኣብ ሸሞንተ ሳብጀክት/ዓይነት

ትምህርቲ ዝተሓተ ነጥቢ የሕልፍ እዩ፤ ንናይ ኮለጅ ምድላው መደባት ድማ ናይ ዓሰርተው ክልተ ሳብጀክት ዝተሓተ ነጥቢ የሕልፍ እዩ።

ሸድሸተ ናይ ነጥብታት ደረጃታት ኣሎ፤ ኣይ፣ ቢ፣ ሲ፣ ዲ፣ ኢ፣ ኤ፣ ኤፍ። ንመሕለፊ፣ ኣይ እቲ ዝለዓለ ዲ ድማ እቲ ዝተሓተ ነጥቢ እዩ። ኤፍ ተሪፍካ ማለት እዩ።

ናይ ፍክጠት ጠኩብ ንኑጥቢ ይውሰኛ

እቲ ቤትትምህርቲ፣ ተመሃራይ እንታይ ኪፈልጥ ከም ዘለዎ ዚዕቅን ጠለባት ኣለዎ፣ እቲ ነጥቢ ድማ ኣብዚ እዩ ዚምስረት። ተመሳሳሊ ጠለባት ኣብ ኩሉ ኣብያተ-ትምህቲ ይዘውተር። እቲ ተመሃራይ ነቲ ናይ ፍልጠት ጠለባት ምስ ዘየማልኦ፣ ፍሉይ ሓገዝ ንምርካብ መሰል ኣለዎ።

ሃገራዊ ፈተና ንገለ ሳብጀክትታት ካብ 3ይ ክፍለ ዓመት ይጀምር። ሃገራዊ ፈተና ነቲ መምህር ንናይ ውላድካ ፍልጠት ንኺመዝንን ቅኑዕ ነጥቢ ንኺህብን ይሕግዞ።

ብውሑዱ ሓንሳእ ኣብ ሰመስተር ንስኻን ውላድካን ነቲ መምህር ክትረኽቡዎ ይግባእ። እዚ፣ ናይ ምዕባለ ዘተ ይብሃል። ኣብኡ ብዛዕባቲ ቤትትምህርትን እቲ ውላድ እንታይ ከም ዚስምዖን ትዝትዩ። ንስኻን ውላድካን፣ ናይቲ ውላድ ትምህርታዊ ግስጋስ ብኸመይ መገዲ ኪሕገዝ ከም ዚግባኦ ፍታሕ ንምርካብ ጽልዋኹም ክትገብሩን ምኽሪ ክትህቡን ተኸእሎ ኣሎኩም።

ናይ መባእታ ቤትትምህርቲ ኣገደስቲ ሕግታት

መባእታዊ ትምህርቲ ግዴታዊ እዩ። ኣብ ግዜ ትምህርቲ ብእካል ምህላው ናይ ምህር ቅድመኩነት እዩ። ንስኻ ከም ኣላዩ ህጻን መጠን እቲ ህጻን ናብ ቤትትምህርቲ ናይ ምኽዱን ኣብ ግዜ ትምህርቲ ኣብኡ ምህላውን ሓላፍነት ኣሎካ። ተመሃሮ ካብ ሰነይ ክሳብ ዓርቢ ይምሃሩ። ቀዳምን ሰንበትን በዓላትን ናጻ እዮም። ኣብ ግዜ ሓጋይን ኣብ ቅን ልደትን ነዊሕ ዕረፍቲ ኣለዎም።

ውላድካ ናጻ ኪኸውን ምስ ዚደለ ነቲ ናይቲ ቤትትምህርቲ ሓለቓ ተወከሶ። ንውላድካ ካብ ገለ ዓይነት ትምህርቲ ናጻ ኪኸውን ምስ እትደለውን ከምኡ ግበር። ግን ከምዚ ንክትገብር ድልድል ምክንያት ኪህልወካ ይግባእ። ከምኡ ብምግባርካውን ነቲ ናይቲ ቆልዓ ናይ ፍልጠት ጠለባት ከሰናኽሎ ኣይግባእን።

ውላድካ ንስኻ ከይተዛረብካሉ ከሎኻ ካብ ትምህርቲ እንተ ኣብኩሩ፣ እቲ ቤትትምህርቲ በታ መዓልቲ እቲኣ ኪሕብረካ እዩ። ከምዚ ዝበለ ዘይፍቐድ ብኩራት ኣብቲ ወረቐት ምስክር ይምዝገብ።

ኣብቲ ትምህርቲ፣ መምርሒታትን ክብርታትን ይሕበር እዩ። እቲ ቤትትምህርቲ ኣንጻር ጸርፍን ዘለፋን እዩ፣ ንማዕርነት ድማ ይሰርሕ። ውሕስነትን ቅሳነትን ኣገዳሲ እዩ። ኣብ ክላስ/ክፍለ ዚህውኹ ተመሃሮ ብመምህር መጠንቀቕታ ይወሃቦም። እዚ ምስ ዘይሰርሕ ግን እቲ ተመሃራይ ክሳብ ትምህርቲ/ለስን ዚውዳእ ካብ ክላስ ይስጎግ ወይ ድማ ድሕሪ ክላሳት ኣብቲ ቤትትምህርቲ ይጸንሕ። ግን እቲ መምህር ብእተኸእለ መጠን መጀመርታ ምስቲ ተመሃራይ ኪረዳዳእ እዩ ዚፍትን።

ምምራጽ ቤት-ትምህርቲ

ንስኻን ውላድካን ኢኹም ቤት-ትምህርቲ እትመርጹ፣ ማለት ኣብ ውሽጢ ኮምዩን ወይ ወጻኢ። እቲ ኮምዩን ናይ ገዛእ ርእሱ ቤት-ትምህርቲ ኣለዎ፣ ግን ከኣ ግላዊ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣለዎ። ኩሉ ቤት-ትምህርቲ ኣይክፈሎን እዩ። ኣብኡ ንክትመሃር ኣይክፈሎን።

ግላዊ ቤት-ትምህርቲ ከም ሓደ ኩባንያ፣ ምምሕዳር ወይ ማሕበር ኪመሓደር ይክእል። ንኹሉ ክፋት እዩ፣ ከም ኩሉ ኮምዩናዊ ቤት-ትምህርቲ ድማ ሕደ ዝኾነ ናይ ትምህርትን ትኹረትን ናይ ፍልጠት ጠለብን ኣለዎ።

ገለ ኣብያተ-ትምህርቲ ጨናፍር ይገብሩ እዮን። ንኣብነት ኣብ ገሊኡን ናይ ስፖርት ትምህርቲ ኣሎ፣ ፍሉይ ስነ-ትምህርቲውን ኣለዎን።

ብመጀመርታ እቲ ህጻን ኣብቲ ጥቓ ቤቱ ዘሎ ናይ ኮምዩን ቤት-ትምህርቲ እዩ ቦታ ዚወሃቦ፣ ግን እዚ ብዘይገድስ ኣብ ካልእ ኮምዩን እውን ኪመርጽ ይክእል። ማለት ኮምዩናዊ ወይ ግላዊ ዝኾነ ቤት-ትምህርቲ።

ናይ ዕረፍቲ ገዛ ድሕሪ መጻክታዊ ትምህርቲ

ንስኻ ከም መጠን ወላዲ ንክትመሃርን ንክትሰርሕን ተክእሎ ኣሎካ። ስለዚ እቲ ውላድካ ድሕሪ ትምህርቲ ናብቲ ናይ ዕረፍቲ ገዛ ኪኸይድ ይክእል እዩ። መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ናይ ዕረፍቲ ገዛ ኣብቲ ቤት-ትምህርቲ ወይ ኣብ ጥቓኡ እዩ ዚርከብ። እቲ ቤት-ትምህርትን እቶም ናይቲ ናይ ዕረፍቲ ገዛ ሰራሕተኛታትን፣ ንደቅኻ ግዜ ዕረፍቶም ውሑስን ቅሳነት ዝመልኦን ንኪኸውን ብሓባር ይሰርሑ። ናይ ዕረፍቲ ገዛ ንናይ ተመሃሮ ምዕባል ዚሕገዝን ዘበራትዕን ናይ ትምህርታዊ ጉጅለኣዊ ንጥፈት እዩ።

ናይ ዕረፍቲ ገዛ ንህጻናት ካብ ናይ ህጻናት ክለስ ክሳብ 13 ዓመት ዝመልኡ ይቕበሎም። እዚ ካብ ካልእ ቤት-ትምህርቲ ዚፈልዮ ዚክፈሎ ስለ ዝኾነ እዩ። መጠን ክፍሊት ብቲ ኮምዩን እዩ ዚውሰን።

ካብ 10-12 ዝዕድመኡም ህጻናት ኣብቲ ክፋት ናይ ዕረፍቲ ገዛ ንጥፈታት ኪካፈሉ ይክእሉ። ዘይትሰርሕ ወይ ዘይትመሃር ምስ እትኸውን እዚ ግሩም ኣማራጺ እዩ። ንስኻን ውላድካን ኢኹም እቲ ውላድ መዓስን ብኸመይ መገድን ኪሳተፍ ከም ዘለዎ እትውሰኑ።

ንሰኻ አድካዬ ኢኻ

ንሰኻ ኢኻ ንደቅኻ ቀረባ ዝኾንካ። ብዙሕ ምስ እትሓሰብ ወይ እትሻቆል ምስቲ ናይ ውላድካ መምህር ወይ ካልእ ኣብቲ ቤት-ምህርቲ እትፈልጦ ሰብ ተዛተ። ኣብቲ ኣብ ነፍስወክፍ ሰመስተር ዚግበር ናይ ምምዕባል ዘተ፣ ነቲ ናይ ውላድካ መምህር ክትረኽቦ ኢኻ። ናይቲ ቤት-ምህርቲ ንጥፊት ምስቲ ናይ ቤትካ ዋኒን ብሓባር ኪሰርሕ ኣገዳሲ እዩ። ውላድካ ኣብቲ ቤት-ምህርቲ ከመይ ይስምዖን ከመይ ይሰርሕን ምህላወ ምዝታይውን ግሩም ኣጋጣሚ እዩ።

ኣብቲ ናይ ወለዲ ኣኽኔባ፣ ነቲ መምህርን ንኹሎም ወለድን ክትረኽቦም ኢኻ። ኣብኡ ብዛዕባ ናይቲ ቤት-ምህርቲ ንጥፊታትን ትልምታትን ክትዛረቡ ኢኹም። ኣብዚውን፣ እቲ ሕቶታትካን ርእይቶኻን ኣዚዩ ኣገዳሲ እዩ!

Den svenska
skolan för
nyanlända

Beställningsuppgifter:

Fritzes kundservice
106 47 Stockholm
Telefon: 08-690 95 76
E-post: skolverket@fritzes.se
www.skolverket.se

Beställningsnr: 15:1466

ISBN: 978-91-7559-180-3

Bilder: Folio, Michael McClain,
Matton, Johnér, iStock

Illustratör: Helena Halvarsson

Grafisk form: Jupiter Reklam

Grafisk produktion: Space360

Översättning: Space360

Tryck: Lenanders Grafiska, 74088

Skolverket

skolverket.se/nyanlanda